

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницька обласна державна адміністрація
Вінницька обласна Рада
Управління освіти і науки Вінницької облдержадміністрації
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІА
РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ,
АНАЛІЗУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ»**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
всеукраїнської науково-практичної
Інтернет - конференції**

29 лютого 2012 року

Вінниця 2012

УДК 657

ББК 65.052.0

Проблеми розвитку та регулювання обліку, контролю, аналізу на сучасному етапі: збірник наукових праць всеукраїнської науково-практичної Інтернет – конференції. – Вінниця: Центр підготовки навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2012. – 312 с.

У збірнику наукових праць всеукраїнської науково-практичної Інтернет – конференції розглядається сучасний стан фінансово-аналітичного забезпечення в системі управління діяльністю підприємств, актуальні проблеми та перспективи розвитку вітчизняної системи обліку, інноваційні методики аналізу господарської діяльності та контролю за умов застосування новітніх інформаційних систем і технологій, методологічні засади підготовки майбутніх фахівців в умовах інтеграції в міжнародний освітній простір.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів і студентів.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Блакита Г.В.**, д.е.н., професор

Відповідальний секретар – **Яковишина Н.А.**, к.е.н., доцент

Члени редакційної колегії:

Денисюк О.М. д.е.н., проф.,

Присяжнюк С.В. к.е.н., доц.,

Гладій І.О. к.е.н., доц.,

Дзюба О.М. к.е.н.,

Копняк Н.І. к.е.н., доц.,

Овсюк Н.В., к.е.н.,

Губанова Л.І. к.е.н., доц.,

Чайковська В.В. к.е.н., доц.,

Ромашевська Н.О. ст.викладач.

Друкується за ухвалою Вченої Ради Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ISBN 978-966-629-575-3

Дзюба О.М., Кондратюк А.В. Удосконалення здійснення валютних операцій комерційними банками України <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	53
Дзюба О.М., Масвська І.А. Безготівкові операції комерційного банку: сутність, проблеми та шляхи їх удосконалення <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	56
Дзюба О.М., Помаранська П.М. Економічна сутність депозитних операцій комерційного банку, основні принципи їх організації <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	58
Кудирко О.М., Порховська С.Р. Особливості організації фінансового контролю формування та використання прибутку підприємства <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	61
Кудирко О.М., Турлюк Ю.М. Необхідність та методика внутрішнього контролю оборотних активів підприємства <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	64
Руденко В.В., Чижикова Д.О. Особливості діагностики фінансової кризи на підприємстві <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	67
Чайковська В.П., Єднак С. С. Сутність та особливості формування фінансової політики держави <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	70
Чайковська В.П., Плахотна І.С. Механізм управління фінансовими ризиками в страховій діяльності <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	73
Чайковська В.П., Царенко О.Б. Аналіз діяльності рейтингових агентств в оцінці рівня фінансової надійності страховиків <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	76
Чайковська В.П., Чайковський С.В. Фінансова стратегія в системі управління підприємством: сутність та необхідність формування <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	79
Чубатюк В.М., Педін Р. Етапи становлення кептивного страхування в Україні <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	83

СУЧАСНИЙ СТАН, АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ

Блакита Г.В., Заселян І.В. Особливості та методи складання та аналізу балансу банку <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	87
Блакита Г.В., Пращук В.О. Проблеми формування облікової політики на підприємствах України <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	90
Блакита Г.В., Швидка Т. Грошові кошти і грошові потоки: їх економічна сутність та взаємозв'язок <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	92

Даценко А.В., Козир А.І. Організація та методика здійснення контролю за дебіторською заборгованістю підприємства <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	142
Дзюба О.М., Костюк Т.М. Переваги та недоліки банківських операцій з використанням платіжних карток та шляхи їх удосконалення <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	144
Дзюба О.М., Лукіна А.О. Особливості обліку малоцінних швидкозношуваних предметів <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	147
Копняк Н.І., Андріяш М.В. Про термінологію в бухгалтерському обліку <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	150
Копняк Н.І., Янківська Я.О. Про сутність та класифікацію дебіторської заборгованості <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	153
Кудирко О.М., Сирота К.В. Контроль якості аудиторських послуг в Україні <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	156
Майстер Л.А., Хоменко А.С. Теоретичні засади обліку дебіторської заборгованості <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	159
Новодворська В.В., Савенчук Ю.О. Організація обліку розрахунків за виплатами працівникам <i>Вінницький національний аграрний університет (м. Вінниця)</i>	161
Овсюк Н.В., Андрієць Т.В. Особливості обліку та сплати суми податку на прибуток підприємств з урахуванням суми сплачених патентів <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	164
Овсюк Н.В., Байдак М.К. Актуальні питання вдосконалення обліку формування фінансових результатів <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	167
Овсюк Н.В., Коваленко В.О. Організація обліку товарних запасів торговельних підприємств з використанням автоматизованих інформаційних систем <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	170
Овсюк Н.В., Козир А.І. Шляхи удосконалення первинного обліку нематеріальних активів <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	173
Овсюк Н.В., Куньовська Л.Й. Актуальні проблеми та шляхи удосконалення обліку товарних операцій <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	176
Овсюк Н.В., Сирота К.В. Інформаційна система бухгалтерського обліку: проблеми та перспективи <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i>	179
Откаленко О.М., Шевчук А.А. Оцінка виконання головним бухгалтером бюджетної установи своїх повноважень у сучасних умовах господарювання <i>Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ (м. Вінниця)</i> <i>Київський національний Університет ім. Т. Шевченка (м. Київ)</i>	181

За результатами аналізу прибутку розробляються заходи, спрямовані на прискорення реалізації продукції, зниження собівартості, попередженні незапланованих понаднормативних втрат, звертаючи особливо увагу на розробку фінансової стратегії підприємства на найближчий період та на перспективу [3, с.58].

Отже, фінансовий контроль за формуванням і використанням прибутку підприємства є важливим елементом здійснення комплексного контролю фінансового-господарської діяльності підприємства, оскільки від правильності утворення і використання прибутку залежить ефективність функціонування підприємства, тобто можливість отримання максимально-можливого доходу за певних умов господарювання.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290 (зі змінами та доповненнями).
2. Миськів Л.П. Організація фінансового контролю формування та використання прибутку підприємства // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – №7. – С. 27–31.
3. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. – 2-ге вид. – К.: МАУП, 2010. – 452 с.

Кудирко О.М. – к.е.н., доцент, Турлюк Ю.М. – магістр
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м. Вінниця

Необхідність та методика внутрішнього контролю оборотних активів підприємства

Функціонування підприємств в умовах ринку зумовлює трансформацію підходів до якості бухгалтерської інформації, необхідної для прийняття рішень управлінським персоналом. Це зумовлює необхідність удосконалення організації та методики контролю за оборотними активами як основи інформаційного забезпечення управління заготівельною, виробничою та збутовою діяльністю. У свою чергу, методика обліку та контролю оборотних активів повинна враховувати специфіку діяльності великих підприємств, що відзначається тривалим операційним циклом виробничого процесу, який в окремих випадках перевищує три роки.

Вивчення методики теоретичного та практичного обґрунтування питань, пов'язаних з організацією контролю оборотних активів займались вітчизняні вчені, зокрема: О.С. Бородкін, Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, С.Ф. Голов, Т.В. Головка, А.Г. Загородній, З.Ф. Канурна, Г.Г. Кірейцев, М.М. Коцупатрий, В.Г. Літник, Б.М. Литвин, Л.В. Нападовська, В.В. Сопко, М.С. Пушкарь, М.Г. Чумаченко, В.Г. Швець, В.О. Шевчук; російські вчені:

П.С. Безруких, Р.Я. Вейцман, Н.А. Єрмакова, В.Б. Івашкевич, В.В. Ковальов, А.Ш. Маргуліс, В.Ф. Палій.

Метою дослідження є обґрунтування необхідності та методики контролю оборотних активів в системі управління підприємства.

Безперервність процесу виробництва та реалізації продукції на підприємстві супроводжується постійним рухом оборотних активів, що перебувають в його розпорядженні. Обсяг і структура оборотних активів в значній мірі залежать від обсягу витрат на виробництво та швидкості руху товарно-матеріальних цінностей.

Контроль за оборотними активами необхідно організувати на всіх рівнях управління. У результаті чого він отримує певну ієрархію: нижній рівень – безпосередньо контроль за виробничими запасами, незавершеним виробництвом, готовою продукцією, який на великих підприємствах здійснюється бригадами, дільницями, групами; середній – до вище перерахованих об'єктів контролю належать грошові кошти, розрахунки з дебіторами та ін. (цехи, служби, відділи); вищий рівень – здійснюється контроль за всіма видами оборотних активів (керівники та заступники керівників). Така ієрархічна організація контролю оборотних активів зумовлена тим, що всі перераховані органи приймають участь чи забезпечують господарську діяльність і використовують ресурси підприємств.

Дієва система контролю є надійною передумовою сучасного удосконалення системи управління, ефективного використання матеріальних ресурсів. Для поліпшення бухгалтерського обліку, забезпечення достовірності оформлених первинних документів, збереження цінностей і підвищення ефективності заходів, що проводяться використовується внутрішній контроль.

Організаційне забезпечення пов'язане з упорядкуванням взаємовідносин між працівниками, функціональними органами контролю оборотних активів, тобто здійснюється розподіл контролюючих функцій.

Встановлено, що для ефективного здійснення контролю оборотних активів на великих підприємствах посадових осіб ревізійного відділу необхідно наділити рядом повноважень, до яких, зокрема, слід віднести права: вимагати пред'явлення документів для перевірки; отримувати письмові пояснення працівників цехів, відділів, управлінь; оглядати та опечатувати виробничі приміщення, території, обладнання, комори; проводити інвентаризацію матеріальних цінностей. Визначено завдання ревізійних комісій в частині контролю витрачання оборотних активів. Розроблено та апробовано на великих підприємствах Інструкцію про проведення внутрішніх ревізій.

З урахуванням завдань внутрішнього контролю операцій з оборотними активами запропоновано розподіл обов'язків між відділами й службами великого підприємства, що сприятиме забезпеченню керівників відповідними

повними, достовірними та своєчасними даними з конкретними кваліфікованими рекомендаціями.

Проблеми в отриманні оперативних даних, в частині обліку витрат виробництва та собівартості готової продукції, виникають через невиконання контрольних функцій бухгалтерами, тому важлива роль у здійсненні організації контролю за оборотними активами підприємства повинна належати функціональним відділам бухгалтерських служб.

При здійсненні бухгалтерського контролю окремих складових оборотних активів на великих підприємствах можна запропонувати розробляти спеціальну програму перевірки із зазначенням повного переліку контролюючих робіт, завдань, а також відповідальних за їх виконання виконавці. При складанні програми бухгалтерського контролю слід враховувати, що вона повинна бути обґрунтованою та гнучкою, тобто враховувати умови роботи об'єкта, що контролюється, тенденції його розвитку, цілі контролю та витрати часу на його проведення. При визначенні планових витрат часу на проведення контролю необхідно враховувати такі фактори, як обсяг документообороту, ступінь автоматизації обробки облікової інформації; спосіб перевірки об'єкта (суцільний чи вибірковий); період, що підлягатиме перевірці [1, с.301-313].

При плануванні бухгалтерського контролю слід дотримуватися принципу гнучкості, оскільки за наявності ймовірнісних подій програма може уточнюватися або доповнюватися, виходячи із конкретних обставин.

Бухгалтерська служба з метою сприяння прийняттю управлінських рішень повинна здійснювати контроль за діяльністю інших підрозділів підприємства за складанням первинних документів, що відображають виробниче споживання оборотних активів [2, с.26-29].

Для отримання повної і достовірної інформації про операції з оборотними активами потребує розробки методика їх внутрішнього контролю, яка передбачає визначення методів контролю або їх сукупності, що будуть використані в процесі контролю оборотних активів. Визначено наступні етапи внутрішнього контролю витрачання оборотних активів: перевірка організації обліку матеріальних цінностей; інвентаризація незавершеного виробництва; контроль витрачання матеріальних цінностей зі складів та перевірка дотримання лімітів при видачі цінностей; загальної оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів; перевірка стану приймально-здавальних документів; з'ясування наявності норм витрачання матеріальних цінностей та перевірка їх дотримання; використання матеріальних цінностей на виробництві та контроль за раціональним використанням матеріалів; контроль за втратою матеріальних цінностей, зумовленою крадіжками працівниками підприємства, виявлення застарілих та неходових матеріалів; контролю за використанням матеріалів у допоміжних цехах; контроль реалізації матеріальних цінностей на сторону та витрачання на соціально-культурні заходи.

З урахуванням визначених завдань внутрішнього контролю можна запропонувати розподіл обов'язків контролю за операціями з оборотними

активами між відділами і службами великого підприємства, що сприятиме забезпеченню керівників відповідними повними, достовірними та своєчасними даними з конкретними кваліфікованими рекомендаціями [3, с.43-47].

Отже, розроблена методика внутрішнього контролю витрачання оборотних активів передбачає виконання наступних дій: перевірку організації обліку матеріальних цінностей; інвентаризацію незавершеного виробництва; контроль витрачання матеріальних цінностей зі складів та перевірку дотримання лімітів при видачі цінностей; загальну оцінку ефективності використання матеріальних ресурсів; перевірку стану приймально-здавальних документів; з'ясування наявності норм витрачання матеріальних цінностей та перевірку їх дотримання; контроль за раціональним використанням матеріалів; контроль за втратою матеріальних цінностей.

Виняткова роль у здійсненні організації контролю за оборотними активами підприємства повинна належати функціональним відділам бухгалтерських служб, оскільки незадовільне виконання бухгалтерами контрольних функцій може призвести до проблем в отриманні оперативних даних обліку витрат виробництва та собівартості продукції.

Список використаних джерел:

1. Суков Г.С. Показники стану та ефективності використання оборотних активів: ліквідність та оборотність / Г.С. Суков // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. / Серія: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. Випуск 2. – Житомир: ЖДТУ. – 2011. – С.301-313.

2. Любенко А.М. Контроль за операціями з оборотними активами / А.М. Любенко // Фінансовий контроль. – 2010. – №1. – С.26-29.

3. Перепічка П. Ефективність внутрішньогосподарського контролю оборотних активів / П. Перепічка // Фінансовий контроль. – 2010. – №3. – С.43-47.

Руденко В.В., Чижикова Д.О.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м. Вінниця

Особливості діагностики фінансової кризи на підприємстві

Розвиток ринкових засад господарювання в умовах політичної нестабільності та ринкових коливань вимагає від підприємств постійного вдосконалення методів управління. В даний момент набувають особливої актуальності гнучкі форми регулювання діяльності підприємств, здатні міняти свої методи, засоби та інструменти управління залежно від динаміки зовнішнього і внутрішнього середовища. Для цього необхідно своєчасно проводити моніторинг макро- і мікроумов, забезпечуючи процес ухвалення